

Innhold

Kapittel 1 Innledning	13
DEL I INTERESSEVERN	21
Kapittel 2	
Økonomisk tap som vilkår for et erstatningskrav	23
1 Innledning.....	23
2 Rekkevidden for vilkåret om økonomisk tap.....	25
2.1 Problemet.....	25
2.2 Begrunnelser.....	26
2.3 De ulike typer skader og ulemper	28
2.3.1 Generelle prinsipper	28
2.3.2 Personskade og lignende	28
2.3.3 Tingsskader og miljøskader.....	29
2.3.4 Immaterialretten.....	30
2.4 Noen alminnelige prinsipper	31
2.5 Ulovfestede unntak.....	32
2.6 Oppsummering	33
3 Grensen mellom økonomisk og ikke-økonomisk tap, særlig om vernet av ikke-økonomiske interesser	33
3.1 Problemet.....	33
3.2 Tingsskader	36
3.3 Miljøskader	37
3.4 Personskader.....	39
3.5 Oppsummering og konklusjon	41
4 Avslutning.....	42

Kapittel 3

	Det erstatningsrettslige skillet mellom økonomisk og ikke-økonomisk tap	45
1	Innledning.....	45
2	Kapitlets problemstilling, metode og opplegg	48
3	Den samfunnsøkonomiske tenkemåten	50
4	Oversikt over seks skadetyper.....	53
4.1	Støy som fører til redusert bruksnytelse av egne ting	54
4.2	Ferie og fritid.....	54
4.3	Mén som fører til redusert livsutfoldelse	55
4.4	Ærekrenkelseser	56
4.5	Barn som dør.....	57
4.6	Barn som fødes etter mislykket sterilisering.....	57
5	Forsikringsargumentet	58
6	Forebyggelsesargumenter	60
6.1	Allment	60
6.2	Hensynet til at skadevolder forebygger når dette er ønskelig	62
6.3	Skadelidtes aktivitetsnivå	65
6.4	Tapsfiksering («rentenevrose»).....	66
7	Verdsettingsproblemer som argument mot erstatningsansvar	67
7.1	Innledning.....	67
7.2	Dokumentasjon av kravet	68
7.3	Mulighetene til å «presse fram» informasjon om skadenes verdi	69
7.4	Administrasjons- og informasjonskostnadenes samlede betydning	71
8	Rettferdighets- og rimelighetsbetraktninger	72
8.1	Innledning.....	72
8.2	Ulike rettferdighets- og rimelighetsbetraktninger	73
8.3	Bruk av rettferdighets- og rimelighetsbetraktninger	74
8.4	Særlig om forskerens posisjon	75
8.5	Vektleggingen av de ulike hensyn.....	76
9	Inkommensurabilitet	77
10	Avsluttende vurdering.....	78

Kapittel 4

	Setter vi pris på miljøet?	81
1	Innledning.....	81
2	De enkelte delene av en avhandling om forurensningsansvar	82
3	Forholdet mellom tradisjonen, rettsøkonomi og FSB-prinsippet	85
4	Økonomisk tap	89
5	Rene formuestap og tilbakeslag for allmenne interesser	92
6	Beregningsteknikker	96

Kapittel 5

	Erstatningsvernet for redusert bruksnytelse av fast eiendom.....	101
1	Innledning.....	101
1.1	Emnet	101
1.2	Nærmere om problemstillingen	105
1.3	Litt om betydningen av den internasjonale debatten.....	106
1.4	Avgrensninger.....	109
1.5	Det videre opplegget for kapitlet.....	109
2	Virkemidler for å verne bruksnyttelsen.....	110
2.1	Innledning.....	110
2.2	Hva er redusert bruksnytelse?	110
2.3	Kilder til redusert bruksnytelse: Eksemplet miljøstøy	111
2.3.1	Innledning.....	111
2.3.2	Hva er støy?.....	111
2.3.3	Konsekvenser av støy	112
2.3.4	Når er støy et problem?	113
2.3.5	Veitrafikkanlegg som eksempel	114
2.3.6	Oppsummering	114
2.4	Hvorfor privatrettslig erstatningsansvar som virkemiddel? ..	115
2.4.1	Innledning.....	115
2.4.2	Privatrettslige og offentligrettslige virkemidler	115
2.4.3	Problemforståelse.....	116
2.4.4	Målforståelse.....	118
2.4.5	Virkemiddelforståelse	118
2.4.6	Sammenfatning	122

2.5	Hvorfor økonomisk kompensasjon basert på markedspriser gir utilstrekkelig vern av bruksnytelsen	123
3	Erstatning for redusert bruksnytelse.....	125
3.1	Innledning.....	125
3.2	Krenkelser av særrett.....	125
3.3	Krenkelser av allemannsrett ved forurensning	130
3.4	Oppsummering	131
4	Erstatning for merutgifter	132
5	Vern for bruksnytelsen gjennom erstatning for merkostnader.....	132
5.1	Innledning.....	132
5.2	Kostnadene må ikke være pådratt	133
5.3	Krav til hindringen eller avbøtingen	133
5.4	Har bruksnytelsen vern?	134
5.4.1	Problemstilling og rettslige utgangspunkter	134
5.4.2	Rettslige utgangspunkter	135
5.4.3	Reparasjonsargumenter.....	138
5.4.4	Forebyggelse som argument for og imot ansvar.....	142
5.4.5	Verdsettingsproblemer som argument mot ansvar.....	147
5.4.6	Betydningen av Grunnloven § 110b i avveiningen.....	152
5.4.7	Oppsummering og konklusjon	155
6	Avslutning	157
DEL II ANSVARSGRUNNLAG.....		159
Kapittel 6		
Explaining Welfare-Based Torts		161
1	Introduction	161
2	Welfare-Based Private Law: Some Illustrations.....	163
3	Culpa and the Duty of Care	171
4	Strict Liability and Compensable Harm.....	188
5	Conclusion	195

Kapittel 7

Erstatningsansvar som virkemiddel i miljøretten..... 197

1 Innledning..... 197

2 Virkemiddeltenkning i miljø- og erstatningsrett..... 197

2.1 Ulike typer normativ tenkning 197

2.2 Det rettsøkonomiske elementet i virkemiddeltenkningen ... 201

2.2.1 Problemanalyse..... 201

2.2.2 Løsningsmuligheter og målanalyse..... 204

2.3 Bruk av rettsøkonomi i miljø- og erstatningsrett 208

3 Miljøerstatningsrettens begrensninger, oppgaver og muligheter 210

3.1 Miljøerstatningsrettens begrensninger og betydningen av dem..... 210

3.2 Miljøerstatningsrettens oppgaver 215

3.3 Er det mulig å forbedre erstatningsansvarets virkemåte? 216

4 Nærmere om den erstatningsrettslige tålegrensen ved forurensningsskade, særlig grannelova § 2 annet ledd..... 219

4.1 Mulighetene for å redusere ulempen, grannelova § 2 annet ledd..... 219

4.2 En rettsøkonomisk modell og bruken av den 221

4.2.1 Alternative ansvarsgrunnlag 222

4.2.2 Når foreligger «unødig eller urimelig forurensning»?..... 223

Kapittel 8

Tolerance Limits and Temporal Priority in Environmental Civil Liability 225

1 Introduction 225

2 Arguments of efficiency concerning environmental civil liability..... 228

3 Tolerance Limits 232

3.1 What are tolerance limits?..... 232

3.2 Consequences of tolerance limits 232

3.3 Three bases for liability determine tolerance limits 234

3.3.1 The test of unnecessary pollution 234

3.3.2 The test of unreasonable pollution: A general basis for liability..... 237

3.3.3	The test of unreasonable pollution: A special basis for liability.....	245
3.4	Summary.....	246
4	Temporal Priority	247
4.1	What is temporal priority?	247
4.2	What is the authority for temporal priority?	248
4.2.1	Temporal priority as a prima facie case.....	249
4.2.2	Temporal priority as a defence	250
4.3	Does temporal priority have desirable consequences?	252
4.4	Conclusion.....	256
5.	Tolerance limits, temporal priority, and efficiency.....	256

Kapittel 9

Bør vi bygge på alminnelige rettsgrunnsetninger?

	Et kritisk blikk på naturvernloven § 20b	259
1	Innledning.....	259
2	Gjeldende rett.....	260
3	Mangler ved begrunnelsen	267
3.1	Velferdskonsekvenser: Risikofordeling og prevensjon	267
3.2	Likhetsbetraktninger.....	271
3.3	Demokratihensyn	273
4	Avslutning	274

	Domsregister	279
--	--------------------	-----

	Litteratur.....	283
--	-----------------	-----

	Stikkord	295
--	----------------	-----